

Силабус
вибіркової освітньої компоненти
Основи безбар'єрності в освіті
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (мова і література (англійська))»
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація	A4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Галузь знань	A Освіта
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова

Викладач (і)	Линдіна Євгенія Юріївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/lyndina-yevgeniya-yuriyivna/
Контактний тел.	+380502203014
E-mail викладача:	evgeniyalyndina.bgpu@gmail.com
Графік консультацій	середа 13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
5 / 150	очна (денна)	20	20	110	залік
	заочна (дистанційна)	6	6	138	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: безбар'єрність, середовище, особливі освітні потреби.

Мета курсу: формування у здобувачів комплексного розуміння концепцій, принципів та найкращих практик безбар'єрної освіти.

Предмет курсу – вивчення теоретичних основ, методологічних засад і практичних аспектів реалізації безбар'єрної освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 8. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, працювати на постконфліктних/деокупованих територіях; керувати власним психоемоційним станом у ході освітньої і професійної діяльності; формувати у здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя та дотримуватись самому.

ЗК 9. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 7 Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Програмні результати навчання (РН)

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН15. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, у тому числі й на постконфліктних/деокупованих територіях; демонструє здатність діяти автономно і в команді, керувати власним психоемоційним станом, уміння забезпечувати рівноправну і конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати позитивну мотивацію до саморозвитку та адекватну самооцінку власної діяльності.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Основи безбар'єрної освіти.

Тема 1. Введення в безбар'єрну освіту: історія, концепції та принципи.

Тема 2. Правові основи безбар'єрної освіти: міжнародні та національні нормативні документи.

Змістовий модуль 2. Методологія безбар'єрної освіти.

Тема 3. Підходи та стратегії безбар'єрного навчання.

Тема 4. Адаптація освітнього середовища: фізична, інформаційна та соціальна доступність.

Змістовий модуль 3. Практика безбар'єрної освіти.

Тема 5. Технології та інструменти для підтримки інклюзивного навчання.

Тема 6. Роль та підготовка вчителя в інклюзивному навчанні.

Змістовий модуль 4. Комунікація та взаємодія в безбар'єрній освіті.

Тема 7. Ефективна комунікація та взаємодія з учнями з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Міжпрофесійна співпраця та командна робота в інклюзивному навчанні.

Змістовий модуль 5. Оцінка та моніторинг в безбар'єрній освіті.

Тема 9. Методи оцінювання учнів з особливими освітніми потребами.

Тема 10. Моніторинг та оцінка ефективності інклюзивних програм.

Змістовий модуль 6. Психологічні аспекти безбар'єрної освіти.

Тема 11. Форми підтримки інклюзивного освітнього простору.

Змістовий модуль 7. Технології в безбар'єрній освіті.

Тема 13. Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного навчання: досвід ЄС.

Тема 14. Організація інклюзивного навчання у закладах освіти: досвід ЄС.

Змістовий модуль 8. Архітектурна безбар'єрність у освітніх установах.

Тема 15. Принципи універсального дизайну в архітектурі.

Тема 16. Доступність та безпека в освітніх установах.

Змістовий модуль 9. Архітектурна та технічна безбар'єрність.

Тема 17. Створення безбар'єрного освітнього простору.

Тема 18. Адаптація навчального середовища для потреб учнів з особливими потребами.

Змістовий модуль 10. Цифрова інклюзія та безбар'єрний доступ до освітніх ресурсів.

Тема 19. Європейський досвід зі створення безбар'єрного цифрового доступу.

Тема 20. Розробка доступних веб-ресурсів та цифрових інструментів для інклюзивної освіти.

Методи навчання:

Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, репродуктивна), проблемний метод, створення ситуації новизни навчального матеріалу.

Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

Практичні: частково-пошуковий метод, вправи, практичні роботи, пізнавальні ігри.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): курс складається з лекцій, практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Заняття проводяться у формі опитувань та практичних вправ, моделювання ситуації; нетерпимість до академічного плагіату.

Використання ІІІ під час виконання освітніх завдань здобувачами регулюється Політикою використання ІІІ в освітньому процесі БДПУ (прийнято Вченою радою університету 11.09.2025 (протокол №2/2.2), наказ №39 від 18.09.2025).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ноутбук, проектор); програмне (Moodle, репозитарій); наочність (презентації).

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ (<https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyaghen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf>).

Список рекомендованих джерел

1. Бук М. Соціальне обслуговування осіб з інвалідністю в реабілітаційних установах України. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2020. С. 82–89. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.9.15>
2. Варгуляк О. Г. Теоретико-правовий аналіз прав осіб з інвалідністю та місця в їх системі права на доступність об'єктів і послуг. *Наше право*. 2021. С. 119–124. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2021.1.19>
3. Довідник безбар'єрності. URL: <https://bf.in.ua/>
4. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник для ВНЗ. Суми : Університетська книга, 2018. 302 с.
5. Школа для кожного : посібник / упоряд. Л. Ю. Байда. Київ, 2015. 60 с.
6. Інклюзивна освіта в Україні: шляхи від теорії до практики : реком. бібліогр. покажч. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад. Л. Г. Айдарова ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. Харків : ХНПУ, 2017. 57 с.
7. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики : монографія. Київ : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
8. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p>
9. Роганов М. М., Роганов М. Л. Розробка моделі інтелектуального безпечного середовища засобами технології інтернету речей (Internet of Things). *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2021. № 1 (100). С. 166–174. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2021-100-1-166-174>
10. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін. ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава : ПУЕТ, 2018. 261 с.